

Çeltikçi çiftliği taksit bedeli bakıyesi olarak göçmenlerden aranılan paranın kaydının terkininle birinci taksit bedelinin sureti mahsubu ve çiftliğin tekrar köylülere satılması hakkında kanun lâiyhası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/609)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı: 6/1503

14 . IV . 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Çeltikçi çiftliği taksit bedeli bakıyesi olarak göçmenlerden aranılan paranın kaydının terkininle birinci taksit bedelinin sureti mahsubu ve çiftliğin tekrar köylülere satılması hakkında Vakıflar umum müdürlüğünce hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince .9 . IV . 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Mucip sebepler lâiyhası

1. Silivri'de Hatice Ruhsah vakfına ait Çeltikçi çiftliğinin, göçmenlere temlikine mütedair Yüksek Vekiller Heyetininin 4 . XI . 1935 tarih ve 3638 sayılı kararna tevfiakan 50 bin lira mukabilinde bu çiftlik Romanya'dan gelen Türklere temlik edilmiş ise de; peşin tediye edilen 10 bin liradan maada mütebaki taksit matlubunun müşteriler tarafından ödenmemesi sebebiyle haklarında icra takibatına geçilmiş ve neticede de çiftlik yine vakfına izafetle Vakıflar umum müdürlüğü uhdesine ihale olunmuştur.

Müşterilerden çiftlikte yerleşmiş olan 84 aile reisi bu defa Vakıflar umum müdürlüğüne müracaatla, 5 bin lira peşin ve mütebakisi de on taksitte tediye edilmek ve çiftliğin inbat kabiliyeti esas tutularak yapılacak tefrik ve tevzi ve tescil masrafları kendilerine raci olmak kaydıyla bu çiftliğin 50 bin lira mukabilinde 84 aile reisi namlarına ifrazen temlikini talep etmiş ve bu talep hem köylü ve hem de vakıf için uygun görülerek müşteriler zimmetindeki ferağ bedelinden mütebaki alacak ile faiz ve icra takip masraflarına müteallik matlubun terkininle keyfiyeti, lâiyhanın birinci maddesiyle tesbit olunmuştur.

2. Vekiller Heyeti kararına istinaden yapılan ferağ üzerine çiftlikte yerleşmiş olan köylülerin araziden mahrum kalmaları ve dağılmaları da doğru olamayacağından hem bu ciheti ve hem de bunların ayrı ayrı borçlandırılmalarını ve her birinin, kendi borçları ile mükellef tutulmalarını temin ve ferağ taksitlerinin tahsilini de teshil etmesiyle çiftliğin, inbat kabiliyeti esas tutularak yapılacak tefrik ve tevzi ve tescil masrafları müşterilere ait olmak üzere bu yerlerde maddi alâka ve münasebet tesis etmiş olan 84 aile reisine çiftliğin muhammen bedel ve muayyen taksitler mukabilinde ifrazen temlik daha muvafık görülmüş ve lâiyhanın ikinci maddesi de bu esaslar dahilinde tesvit edilmiştir.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 1/609

Karar No. 3

1.XII.1941

Yüksek Reisliğe

Silivride Hatice Ruhsah vakfına ait Çeltikçi çiftliği taksit bedeli bakiyesi olarak göçmenlerden aranılan paranın kaydı terkin edilerek birinci taksit bedeli olup evvelece Vakıflar umum müdürlüğü tarafından tahsil edilmiş bulunan 10 000 liranın bugüne kadar olan ceri misline karşı tutulması ve çiftliğin arttırmaya konulmaksızın tekrar içindekilere satılması hakkında Vakıflar umum müdürlüğüne hazırlanıp İera Vekilleri Heyetine 9.IV.1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyhası esbabı mucibesıyla birlikte havale edilmiş olduğu encümenimizde, Vakıflar umum müdür muavini huzuriyle, tetkik ve müzakere olundu:

Romanya'dan gelen göçmenlere 50 000 lira mukabilinde temlik edilmiş olan bu çiftlik taksitlerinden yalnız birineisinin ödenerek geri kalan dört taksitin verilememesi üzerine iera takibatı neticesinde yine vakfına izafetle Vakıflar umum müdürlüğüne ihale olunmuşken müşterilerden çiftlik arazisine yerleşmiş 84 aile reisi müracaatla çiftliğin 5 000 lirası peşin ve mütebakisi on taksitte ödenmek suretiyle 50 000 liraya yine kendilerine temlikini teklif etmiş ve bu teklif iki taraf için faydalı görülerek müşteriler zimmetindeki ferağ bedelinden mütebaki alacak ile faiz ve iera takip masraflarına müteallik matlubun terkinini, Vakıflar umum müdürlüğüne evvelece tahsil edilmiş olan 10 000 liranın bugüne kadar olan cerimisine mahsubundan son-

ra 5 000 lirası peşinen alınmak suretiyle tekarür edecek şartlar dahilinde çiftliğe yerleşmiş olanlara 50 000 liraya, 10 taksitle ifrazen temlikli muvafık telâkki edilmiş olduğu anlaşılmıştır.

Kanun lâyhiasını esas itibariyle muvafık gören encümenimiz 1, 2, 4 ve 5 nci maddeleri aynen kabul etmiş, yalnız üçüncü maddeyi «içindeki köylülere» tabiri yerine «halen zilyed olan aile reislerine veya zilyed olmayıpta çiftlik dahiline yerleşmiş ve toprağa ihtiyacı bulunmuş olanlara» eümlesini ikame etmek suretiyle tadil etmiştir. Bu tadilin sebebine gelince : Bu da esbabı mucibenin iki numaralı fıkrasında zikrolunduğu vechile çiftliğin «bu yerlerde maddi alâka ve münasebet tesis etmiş olan 84 aile reisine» değil araziye zilyed olan veya zilyed olmayıpta buralara yerleşmiş olanlara temlik maksadının hedef tutulmuş olmasıdır.

Havalesi vechile Bütçe encümenine tevdi Yüksek Reislikten rica olunur.

Maliye En. Rs.	M. M.	Kâtip
İstanbul	Malatya	Tokad
A. Bayındır	Nasuhi Baydar	Cemal Kovalı
İzmir	Kastamonu	Kırklareli
K. Dursun	H. Dicle	Hamdi Kuleli
Kırşehir	Kırşehir	Manisa
İ. Özkan	M. Seyfeli	F. Kurdoğlu
Rize		Zonguldak
K. Kamû		Y. Ziya Özenci

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 47

Esas No. 1/609

26. I. 1942

Yüksek Reisliğe

Çeltikçi Çiftliği taksit bedeli bakiyesi olarak göçmenlerden aranılan paranın kaydının

terkiniyle birinci taksit bedelinin mahsup sureti ve çiftliğin tekrar köylülere satılması hak-

kinda Vakıflar umum müdürlüğünce hazırlanıp Başvekâletin 14. IV. 1941 tarih ve 6/1503 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maliye encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize tevdi buyurulmakla Vakıflar umum mütürü Fahri Kiper hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu:

1935 yılında Romanya'dan gelen serbest göçmenlerden 113 aile, Silivri'de vakfa ait Çeltikçi çiftliğini satın almak istediklerinden Vekiller Heyetinin 4. II - 1935 tarihinde ittihaz eylemiş bir kararla çiftlik bu göçmenlere temlik edilmiş ve ilk taksit olarak da on bin lira alınmıştır. mütaakıp taksitler vakit ve zamanında verilemediğinden ve yapılan imhallelere rağmen tesviye imkânı bulunamadığından Umum müdürlükçe icraya vâkı müracaat üzerine arttırmaya çıkarılan çiftlik 16 000 lira bedelle tekrar Vakıflar umum müdürlüğüne ihale edilmiş ise de tamamen müstahsil vaziyete geçmiş, kendilerine ikametgâh ve mektep inşa etmek suretiyle burada yerleşmiş bulunan bu göçmenler hakkında bakiye borç için takibata devam edilmesi ve çiftlikten çıkarılmaları gibi muamelelere tevessül edilmesi Umum müdürlükçe muvafık görülmeverek çiftlikte tamamıyla yerleşmiş ve çiftliği tekrar satın almak arzusunda bulunmuş olan 84 aile reisiyle bir mukavele aktedilerek bir alım satım taahhüdüne girilmiş ve buna mukabil ilk satıştan bakiye kalan borcun terkinini esası kararlaştırılmış ve birinci taksit olarak beş bin lira da tahsil olunmuştur.

Aneak, Umum müdürlüğün bir alacağı terkin etmek ve beş seneden fazla taksitle satış yapmak salâhiyeti bulunmadığından bunu temin maksadile bu lâyihanın hazırlandığı alınan izahlardan anlaşılmiş ve esas itibariyle encümenimizce de kabul ve tetkike şayan görülmüştür.

Maddeler üzerinde yapılan tetkikler neticesinde aşağıda arz edilen değişiklikler vücade getirilmiştir.

Hükümetin birinci maddesi ilk satıştan bakiye kalan alacağın faiz ve bütün masraflarıyla birlikte terkinini, ikinci maddesi ise ilk taksit olarak alınan on bin liranın ecri misle mahsubunu istihdaf etmektedir. Halbuki birinci maddeye göre alacak bakiyesi, birinci taksit ile ihale bedeli olan 16 000 liranın satış bedeli 50 000

liradan çıktıktan sonra geri kalan miktar olduğuna göre ilk taksit bedelinin tekrar ecri misle mahsup edilmesi aynı paranın iki muameleye tabi tutulması neticesini doğurmaktadır. Bu sebeple encümenimiz ikinci maddeyi kaldırılmış ve birinci maddeyi de tanzih etmiştir. Mahaza ikinci madenin ilgası yukarıdaki sebebe müstenit olup ecri misle avdeti asla tazammun etmemektedir. Binaenaleyh Umum müdürlük ile tâlipler arasında tekarrür etmiş olduğu veçhile yeni satışın intacına kadar ecri misil alınmaması aslolarak telâkki edilmiştir.

Çiftliğin tekrar içindekilere satılmasını temin eden üçüncü maddenin müzakeresine Hükümetin teklifi esas tutulmuş ve yapılan müzakere sonunda göçmenlerin tediye imkânlarında daha bir genişlik temin etmek maksadile müddet, on beş seneye çıkarılmış ve 50 000 lira olarak kararlaştırıldığı anlaşılan bedelin, birinci satışta göçmenlerden on bin lira alınmış olması nazarı dikkate alınarak, 40 000 liraya tenzili muvafık görülmüş ve taksitlerin tediye tarihleri de tesbit edilmiştir. Bu suretle yeniden tanzim edilen madde ikinci madde olarak kabul edilmiştir.

Yukarıki esaslara göre kaleme alınan lâyiha Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	T. Coşkan	H. Kitabcı
Kâtip		
İstanbul	Afyon K.	Antalya
F. Öymen	Ş. R. Hatipoğlu	N. E. Sumer
Bolu	Bolu	Bursa
C. S. Siren	Dr. Z. Ülgen	F. Güleç
Bursa	Diyarbakır	Elâzığ
A. N. Ayas	R. Bekit	M. F. Altay
Giresun	Gümüşane	İsparta
M. Akkaya	D. Sakarya	M. Karaağaç
İsparta	Kayseri	Kayseri
R. Ünlü	F. Baysal	S. H. Ürgüblü
Kırklareli	Kütahya	Maraş
B. Denker	A. Tiridoğlu	M. Bozdoğan
Mardin	Muş	Ordu
R. Erten	Ş. Ataman	H. Yalman
Samsun		Yozgad
M. A. Yörüker		S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Çeltikçi çiftliği taksit bedeli bakiyesi olarak göçmenlerden aranılan paranın kaydının terkininle birinci taksit bedelinin sureti mahsubuna ve çiftliğin tekrar köylülere satılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Vakıflar umum müdürlüğünce göçmenlere satılmış olan Silivrideki Çeltikçi çiftliği taksit bedeli bakiyesi olarak aranılan para ile faiz ve masrafının kayıtları terkin edilmiştir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı çiftliğin birinci taksit bedeli olarak Vakıflar umum müdürlüğünce tahsil edilmiş olan 10 000 lira bu güne kadar olan ecrimisine mahsup olunur.

MADDE 3. — Yukarıki maddede yazılı çiftliği, on sene müddetle ve tesbit edilecek şerait dairesinde olmak üzere arttırmaya konulmaksızın içindeki köylülere muhammen bedeliyle satmağa Vakıflar umum müdürlüğü mezundur.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükmünü icraya Başvekil memurdur.

9 . IV . 1941

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	H. Menemencioğlu	S. Arıkan
Da. V.	Ha. V.	Mal V.
Fayık Öztrak	Ş. Saracoğlu	
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.	Ti. V.	
C. K. İncedayı		

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Çeltikçi çiftliği taksit bedeli bakiyesi olarak göçmenlerden aranılan paranın kaydının terkininle birinci taksit bedelinin sureti mahsubuna ve çiftliğin tekrar köylülere satılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Yukarıki maddede yazılı çiftliği, 10 sene müddetle ve tesbit edilecek şartlar dairesinde olmak üzere arttırmaya konulmaksızın halen zilyet olan aile reislerine veya zilyet olmayıpta çiftlik dahiline yerleşmiş ve toprağa ihtiyacı bulunmuş olanlara muhammen bedeliyle satmağa Vakıflar umum müdürlüğü mezundur.

MADDE 4. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Çeltikçi çiftliğinin satılmasına ve ilk satış bedellerinden kalan alacağın terkinine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Vakıflar umum müdürlüğünce göçmenlere taksitle satılmış ve birinci taksit olan on bin liradan bakrye kalan borç için icraca bilmüzayede Umum müdürlüğe ihale edilmiş olan Silivrideki Çeltikçi çiftliğinin ilk taksit ve ihale bedellerinin mahsubundan sonra geri kalan alacak ile bütün faiz ve masraflarının kaydı terkin edilmiştir.

MADDE 2. — Yukarıki maddede yazılı çiftliği ikinci fıkrada gösterilen tediye usuliyle kırk bin lira bedel mukabilinde ve diğer tesbit edilen şartlar dairesinde arttırmaya konulmaksızın yapılan mukavele mucibince içindeki köylülere satmağa Vakıflar umum müdürlüğü mezundur.

Bu bedele mahsuben alınan beş bin lira birinci taksit sayılarak kalan otuz beş bin lira ilk taksiti 1 ikinciteşrin 1942 tarihinde başlamak üzere on dört senede ve on dört müsavi taksitte alınır.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 4. — Hükûmetin beşinci maddesi aynen.